

WYMAGANIA EDUKACYJNE W OPARCIU O PODSTAWĘ PROGRAMOWĄ Z ETYKI dla klas 4 szkoły podstawowej nr 7 im. Wojska Polskiego w Krakowie

Tematyka realizowana w klasach 4 dotyczy następujących zagadnień: podstawowych zasad i pojęć etyki (godność, wolność, szczęście, relacje, współpraca, szacunek, dobro/zło, przyjemność, zasady/normy postępowania, wartości) oraz postaw.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- wyraża postawę szacunku wobec innych,
- podaje przykłady dobrych i złych działań,
- wymienia normy, zasady obowiązujące w grupie,
- odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności,
- omawia zachowania postaci literackich, filmowych oraz autorytetów pod względem etycznym.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych,
- wie, że w szczególny sposób należy okazywać szacunek i wyrozumiałość osobom starszym (seniorom), słabszym, potrzebującym pomocy;
- wyjaśnia, czym jest godność, wolność, dobro i zło, miłość; charakteryzuje różne rodzaje miłości;
- wyjaśnia, co to znaczy, że rodzina, klasa, ojczyzna są dobrem wspólnym
- wyjaśnia, na czym polega zasada fair play;
- podaje przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie;
- analizuje klasyczne pytanie etyczne: „Jak należy (dobrze) żyć?”;
- dostrzega wartość miejsc, w których żyje;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną oraz:

- podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci;
- objaśnia, że kłamstwo – tak w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym – jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych przejawów zła moralnego; formułuje ocenę moralną dotyczącą kłamstwa;
- posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych; wykorzystuje te pojęcia do charakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych,
- potrafi rozwiązywać konflikty (np. w szkole, w domu) nie uciekając się do przemocy;
- precyzyjnie formułuje problem moralny i wyraża go w stosownym pytaniu.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą oraz:

- objaśnia pojęcia określające postawy, tj. altruizm, egoizm,
- stosuje wybrane kryteria moralne do formułowania ocen moralnych;
- identyfikuje podstawowe prawa człowieka; ma świadomość, że są miejsca na świecie, gdzie podstawowe prawa człowieka nie są respektowane,
- objaśnia, czym jest szacunek, przyjaźń, życzliwość, altruizm, troska, bezinteresowność, wolontariat, koleżeństwo, wdzięczność, współczucie, empatia, zaufanie, nietykalność osobista, tolerancja, dobro wspólne, naród, współdziałanie, sprawiedliwość, solidarność, patriotyzm, bohaterstwo.
- rozpoznaje i charakteryzuje różne przejawy przemocy; wyjaśnia pojęcie cyberprzemocy;
- podaje przykłady właściwego i niewłaściwego wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych;
- odwołując się do własnych doświadczeń lub doświadczeń innych osób (w tym także postaci literackich, filmowych, przedstawionych w sztuce) charakteryzuje przeżycia wybranych osób (postaci) uwikłanych w omawiany problem moralny.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- objaśnia pojęcia określające postawy, tj. konsumpcjonizm, asertywność, uległość,
- formułuje oceny moralne, przedstawia własne rozumienie postaw osób, postaci literackich, filmowych,
- objaśnia podstawowe prawa człowieka/dziecka, podaje ich przykłady i odnosi je do swojego życia, otoczenia; wymienia miejsca na świecie, gdzie podstawowe prawa człowieka nie są respektowane,
- tworzy zasady dla grup szkolnych, społecznych,
- podejmuje działania na rzecz grupy, wspólnoty.